

ELS ESTELS DE JOAN MIRÓ (pel seu cent vint-i-cinquè natalici)

Santiago Serrano

Tinc una relació antiga amb Miró, fins i tot de quan encara pensava que el món era nou per a estrenar i que es podien dibuixar estels en una petxina.

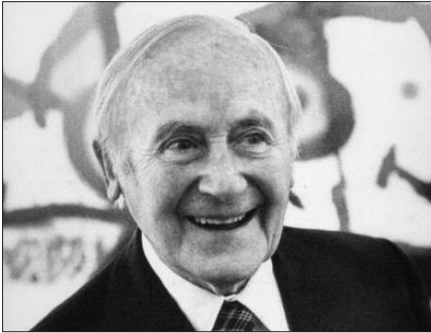
En un temps ja llunyà i quan anava a l'escola de Belles Arts per a dedicar-me a la pintura en un futur incert, va arribar al meu país d'origen l'exposició titulada "De Cézanne a Miró", presentada al Museu d'Art Contemporani de Santiago a mitjans de l'any 1968. Si dic la veritat, l'obra de Miró no em va impressionar massa perquè no la recordo amb claredat, sí tinc encara als ulls un petit quadre de Dalí i per damunt de tot, una pintura de Chagall on es podia veure que l'havia acabat amb els dits: estaven impreses les ditades i es veien amb nitidesa. El quadre de Miró era un bodegó més a la vora del cubisme que de les seves obres més properes al surrealisme, pel qual és conegut.

Més tard i ja en un altre món, sent alumne del crític d'art Alexandre Cirici i Pellicer en la Universitat de Barcelona (abans dita La Central), en una de les seves classes va explicar, per a donar com a exemple la dedicació dels pintors a la seva

activitat, que Miró, en la seva estada a París, anava dibuixant en els petits tiquets de forma compulsiva quan agafava els interminables metros parisencs.

Joan Miró i Ferrà va néixer a Barcelona el 1893 i va morir a Palma, Mallorca, el 1983; va travessar tot el segle XX; a la seva infància i joventut va estiuejar al Mas Miró propietat de la seva família, a Mont-roig del Camp; va ser aquest indret, les terres circumdants, els passeigs a les platges properes els motius de les seves primeres obres i van crear en ell la convicció de dedicar-se a la pintura de forma definitiva. A Mont-roig del Camp hi havia el Centre Miró, un petit espai expositiu que mostrava la relació entre l'artista i el municipi; aquest espai va obrir les seves portes el 2005 i va ser tancat el 2018 "per decisió de l'Ajuntament de Mont-roig, a petició de la Successió Miró" (literal de la web del Centre).

He visitat molts museus i exposicions de Miró i he estat assidu de la seva Fundació a Montjuïc, a Barcelona; però en cap d'ells vaig trobar més informació sobre la seva obra que a Mont-roig, amb

l'estima i afecte com la presentava la persona que ens va atendre i com ens va fer veure la relació del pintor amb els objectes. Les formes orgàniques de la seva pintura estan relacionades amb els esquelets de les penques de figueres de moro que el mar llança a les platges i que Miró recollia per a portar-les al seu taller al mas.

Al mig de la sala hi havien exposat les canyes lligades que es posen en les tomaqueres, si es presta atenció dibuixen un estel, són els estels que Miró ha anat pintant una vegada i una altra en les seves obres. Joan, de nen, corria entre les tomaqueres però no veia canyes creuades sinó estels contra el cel blau, corria entre estels que a la vegada formen constel·lacions.

Vam fer un viatge a Palma i entre altres coses, vam encaminar-nos a visitar la Fundació Pilar i Joan Miró; després d'anar a l'Edifici Moneo, res ressenyable; es puguen unes escales i s'arriba a l'edifici taller que va dissenyar i construir l'arquitecte Josep Lluís Sert, amic del pintor; es conserva tal com va quedar des de la mort de l'artista, les seves

granotes i espartenyets tacades de pintura i les nombroses obres en les quals estava treballant l'artista (Miró pintava diversos quadres a la vegada); tot en ell respira molt treball, s'ha de recordar que Miró va morir quan tenia noranta anys.

A Sóller (on, en un bar de la plaça de la Constitució, m'han servit el cafè més horrorós que he tastat mai), davant de l'estació del tramvia hi ha una sala d'exposicions on vam veure una mostra de gravats de Miró que no havia vist mai; estels i constel·lacions resplendien sobre un fons blau fosc, de fet era el títol de la mostra.

Tot això em va portar a la ment el nen Joan Miró corrent, o millor volant, entre els estels daurats del canyissat de les tomaqueres que ressalten contra el cel vellutat del Mediterrani. Aprofitant l'avinentsa també em recordo a mi mateix, de molt jove, viatjant en la part del darrere d'una camioneta pick-up mirant al cel estrellat i com la Via Làctia baixava com un riu estel·lar en direcció al sud d'aquell llunyà país on encara estava tot per fer i el món semblava acabat d'envernissar.